

N:o 132.

Af herr **J. P. Jespersion**, om tullen å socker.

Då det nu gällande tullskyddet för sockerindustrien infördes, skedde det på det att landet själf skulle kunna producera sitt sockerbehof och dymedelst minska sina det oaktadt dryga utbetalningar till utlandet. Betodlingen inom landet behöfde detta stöd för att kunna komma i gång, och för kapitalet, som borde sörja för vårans förädling, blef genom tullskyddet möjligt att konkurrera med den starka utländska sockerindustrien.

Tack vare dessa åtgärder har ock en storartad sockerindustri uppblomstrat inom landet. Hvad detta betydtt och betyder för vår handelsbalans är lätt insedt och behöfver knappt belysas med de allvarliga siffror, som beteckna vår import af konsumtionsvaror, för att ställas i sin rätta dager.

Tyvärr hafva emellertid förhållandena icke i allo utvecklats som afsedt varit.

Till en början är att anmärka, att sockerindustriens kapitalistiske målsmän genom ringbildning skaffat sig en ensidig maktställning, från hvilken de riktat sig på råvaruproducenternas, betodlarnes, bekostnad. På det sättet ha de förra slagit under sig det mesta af tullskyddets fördelar, oaktadt detsamma ursprungligen varit afsedt som stöd åt betodlingen. Men ej nog därmed. Genom den stora skillnad, som råder i fråga om tull å raffineradt och oraffineradt socker, ha de jämväl försatts i den ställning, att med god vinst kunna importera oraffineradt socker och förädla det här. Därigenom ha de förlorat intresset att äfven med någon uppoffring sörja för att allt behöfligt råsocker produceras här i landet. Detta skulle bland annat ha förutsatt, att råsockerreserver lagts upp för att möta eventuella missväxter. Men långt ifrån att systematiskt ordna dylika reserver minskades betodlingen för några år sedan, emedan, tack vare en följd

af gynnsamma omständigheter, en sockerreserv så att säga af sig själf bildats. Men det behöfdes sedermera icke mer än ett enda år af dålig betskörd för att konsumera det öfverskott, som förelåg.

I sockerindustriens intresse har det alltid legat att hålla råsockerproduktionen nere vid ett minimum och genom import fylla hvad som vidare åtgått.

Till belysande däraf kunna anföras importsiffrorna för oraffineradt socker åren 1897—1901. Då infördes nämligen:

År 1897	654,033	kilogram
» 1898	510,032	»
» 1899	12,330,339	»
» 1900	12,496,468	»
» 1901	460,881	»

Summa 26,451,753 kilogram.

Det är gifvet, att en så oerhördt stor import skulle varit helt eller i det närmaste onödig, om den rika sockerindustrien i enlighet med tullskyddets anda och mening velat underkasta sig att hålla en tillbörlig reserv af socker. Och det är landet i sin helhet, som fått förlora på en så betydande import. Särskildt har denna förlust drabbat jordbruket i form af minskad betodling.

Men det är icke endast för att spara kostnaden för råsockerreserven, som sockerfabrikerna utan tvekan tillgripa importen. De bruka den äfven såsom vapen mot sina råvaruleverantörer, då dessa pressats så hårdt, att de ej kunna odla sockerbeter med vinst. Sockerfabrikerna anse sig icke behöfva visa något tillmötesgående, då de i värsta fall kunna importera råsocker. Med detta vapen i händerna kunna de tillbakavisa äfven de mest lojala och blygsamma fordringar från betodlarnes sida om delaktighet i det af staten skänkta tullskyddet.

Allt detta visar till fullo, att de nu gällande tullsatserna för socker icke äro afvägda efter det praktiska behofvet. Ty skänker staten detta kraftiga skydd åt denna näring, så kan den äfven ställa det krafvet på denna, att hon icke af egoistiska skäl missbrukar skyddet.

För att råda bot för det rådande missförhållandet och återföra sockerindustrien till dess naturliga område att förädla svenska jordbruksprodukter, fordras sålunda oundgängligen att anpassa råsockertullen så, att den hindrar onödig import. Enligt fackmäns utsago uppgår förtjänsten på raffineringen till 6 öre pr kg., en siffra, som naturligtvis alltid växlar något. Men om man höjer råsockertullen med detta belopp, så behöfva socker-

fabrikerna i hvarje fall icke befara någon konkurrens med utländskt socker, ty tullen å det raffinerade sockret är så hög, att den i alla händelser utestänger all onödig konkurrens. Däremot skulle den föreslagna åtgärden ha en gynnsam inverkan på afsättningen af den inhemska råvaran, hvars framkallande tullskyddet är afsedt att främja.

Om tullen å oraffineradt socker höjes i enlighet med det här framställda förslaget, medför det å andra sidan icke någon höjning af det gängse priset å socker. Ty detta sätta fabrikanterna i hvarje fall så högt de kunna, utan att det möjliggör import. Det är tullen på det raffinerade sockret, som ensam bestämmer sockerpriset, och då den i alla händelser skulle bibehållas oförändrad, behöfva ej konsumenterna befara några menliga inverkningsar för sig däraf, att tullen på oraffineradt socker höjes med ett mindre belopp.

På grund af de skäl, som här förebragts, får jag sålunda vördsamt yrka,

att Riksdagen behagade besluta, att den nu gällande tullsatsen, 23,5 öre pr kg. å socker »b) till färgen mörkare än nämnda standard nummer (n:o 18 af den i världshandeln gällande holländska standard), äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd» måtte höjas till 29,5 öre pr kg.

Stockholm den 27 januari 1904.

J. P. Jespersen.
